१३. अनामिकास

कुसुमाग्रज

वि. वा. शिरवाडकर (जन्म : १९१२.) यांची 'हळूच या हो, हळूच या' ही कविता तुम्ही पूर्वी वाचलीच आहे. 'विशाखा', 'किनारा' इत्यादी कवितासंग्रह, 'दुसरा पेशवा', 'दूरचे दिवे', 'वीज म्हणाली धरतीला' ही नाटके व 'जान्हवी' कादंबरी इत्यादी त्यांची अनेक पुस्तके प्रसिद्ध आहेत. 'अनामिकास' ही कविता त्यांच्या 'किनारा' या संग्रहातून घेतली आहे.

स्वदेशरक्षणासाठी बलिदान करणाऱ्या एका सामान्य वीरास कवीने या कवितेत अभिवादन केले आहे.

अनाम वीरा जिथे जाहला तुझा जीवनान्त
स्तंभ तिथे ना कुणी बांधला, पेटली न वात!
धगधगता समराच्या ज्वाला या देशाकाशी
जळावयास्तव संसारातुन उठोनिया जाशी!
मूकपणाने तमी लोपती संध्येच्या रेषा—
मरणामध्ये विलीन होसी, ना भय ना आशा!
जनभक्तीचे तुझ्यावरी नच उधाणले भाव
रियासतीवर नसे नोंदले कुणी तुझे नाव!
जरी न गातिल भाट डफावर तुझे यशोगान
सफल जाहले तुझेच हे रे, तुझेच बलिदान!
काळोखातुनि विजयाचा ये पहाटचा तारा
प्रणाम माझा पहिला तुजला मृत्युंजय वीरा!

अभ्यास :

१. या कवितेतील वीरास 'अनाम वीर' असे का म्हटले आहे?
२. त्याने कोणत्या प्रसंगी प्राणार्पण केले? कसे?
३. कवीने त्याला 'मृत्युंजय' का म्हटले आहे?